

Ακαδημαϊκός τουρισμός ως μοχλός οικονομικής ανάπτυξης

Αναμφισβήτητη θεωρείται η προσφορά των τριών δημόσιων πανεπιστημίων της Κύπρου τόσο στο κοινωνικό σύνολο όσο και στην οικονομία, γενικότερα. Εξαιρουμένης μιας μικρής αναλογίας

Του
Δρα Παναγιώτη Θεοδοσίου*

κεφαλαίων, η οποία προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως για ερευνητικούς σκοπούς, η πολιτεία χρηματοδοτεί σχεδόν εξολοκλήρου το σύνολο των επίσημων λειτουργικών και κεφαλαιουχικών δαπανών τους, που ανέρχεται περίπου στα 180 εκατομμύρια. Δεδομένης της υψηλής αυτής επένδυσης στην ανώτατη εκπαίδευση, θεωρώ ως επιτακτική ανάγκη τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αξιοποίηση των πανεπιστημίων, ώστε να καλύπτεται μέρος ή ακόμη και το σύνολο των δαπανών τους. Για παράδειγμα, η ευχέρεια συστηματικής παροχής από τα πανεπιστήμια προγραμμάτων εξειδίκευσης και, γενικότερα, κάθε

λογής επιμορφωτικών δραστηριοτήτων που απευθύνονται στον ιδιωτικό τομέα, όπως επίσης και σε πρόσωπα ή επιχειρήσεις του εξωτερικού, δύναται να αποφέρει σημαντικά έσοδα. Η εν μέρει αυτοχρηματοδότηση των πανεπιστημίων μέσω της ενίσχυσης του λεγόμενου “ακαδημαϊκού τουρισμού” ουσιαστικά επιτρέπει στην πολιτεία να εξοικονομήσει σημαντικά κεφάλαια, τα οποία θα μπορούσαν να διατεθούν για άλλες βασικές αναπτυξιακές ή κοινωνικές επιταγές. Η Αγγλία παραμένει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πώς το κράτος μπορεί να επιτρέψει οικονομική αυτονομία στα πανεπιστήμια και, ταυτόχρονα, να μειώσει το βάρος της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης στον κρατικό προϋπολογισμό. Με την αξιοποίηση της διεθνώς διαδεδομένης αγγλικής γλώσσας, τα πανεπιστήμια της Αγγλίας έχουν δημιουργήσει ένα σύστημα παροχής πτυχίων το οποίο προσελκύει φοιτητές από ολόκληρο σχεδόν τον πλανήτη. Οι εισερχόμενοι φοιτητές πληρώνουν δίδακτρα στα πανεπιστήμια και διαμένουν στην Αγγλία συνεισφέροντας έτσι στην ανάπτυξη της οικονομίας. Το παράδειγμα της Αγγλίας έχει εφαρμοστεί επιτυχώς και σε άλλες χώρες της Ευρώπης όπως η Σουηδία, η

Ολλανδία και η Μάλτα καθώς και στα κατεχόμενα. Η παροχή σπουδών στην Κύπρο στην αγγλική γλώσσα θα προσελκύσει τόσο ξένους φοιτητές προς αναζωογόνηση της οικονομίας, όσο και αξιόλογους καθηγητές από το εξωτερικό, οι οποίοι με τη σειρά τους θα βελτιώσουν την ποιότητα των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και το διεθνές κύρος των πανεπιστημίων της χώρας μας. Ο ιδιότυπος αυτός τουρισμός θα ενισχύσει τη ζήτηση για ενοικίαση κατοικιών και πλήθος άλλων υπηρεσιών, τονώνοντας ουσιαστικά τις δραστηριότητες που παραδοσιακά σχετίζονται με την τουριστική βιομηχανία, που αυτή την περίοδο βρίσκεται σε κρίση. Επίσης, ο “ακαδημαϊκός τουρισμός” αποτελεί μία σχετικά σταθερή και μακροχρόνια πηγή εσόδων καθώς οι φοιτητές δεν είναι “περιστασιακοί τουρίστες”, μιας και η παραμονή τους συνήθως θα ξεπερνά τα τέσσερα έτη. Για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή στη Λεμεσό υπάρχουν ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες υπολειπόμενες ή έχουν κλείσει, κάτι που σίγουρα δεν θα συνέβαινε σε περίπτωση που υπήρχε μαζική προσέλευση φοιτητών από το εξωτερικό. Τα δημόσια πανεπιστήμια θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως μοχλός ανάπτυξης για την τουριστική βιομη-

χανία της χώρας μας. Είναι σημαντικό τα πανεπιστήμια μας να μπορούν να παρέχουν προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση και στην αγγλική γλώσσα χωρίς τους περιορισμούς που θέτει το κράτος.

Εάν, λοιπόν, στόχος είναι να αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες που μας παρέχουν τα δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας μας, γενικότερα, τότε θα πρέπει να δράσουμε άμεσα. Θεωρώ ότι η νοοτροπία της Κύπρου πάνω στο θέμα αυτό, όντας κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να αλλάξει. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κύπρου όπως η στρατηγική της θέση σαν το πλησιέστερο ευρωπαϊκό κράτος για τις αναπτυσσόμενες οικονομίες της Αφρικής και της μέσης Ανατολής, οι σύγχρονες υποδομές της, η πολύ καλή ποιότητα παροχής υπηρεσιών, οι ευνοϊκές καιρικές συνθήκες, αλλά και ο φιλόξενος λαός της, αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την επιλογή της Κύπρου ως εκπαιδευτικού προορισμού.

** Καθηγητής Χρηματοοικονομικών, κοσμήτορας της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, μέλος της διοικούσας επιτροπής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ)*